

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL A. L. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2017 m. spalio 4 d. Nr. 242-418

Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. L. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta nuo 2016 m. liepos 11 d. iki 2017 m. liepos 11 d. galiojanti sausumos transporto priemonių draudimo sutartis (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdrausta transporto priemonė „Audi A6“.

2017 m. birželio 29 d. draudikas gavo pranešimą apie 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykį, kurio metu buvo sugadinta apdrausta transporto priemonė. 2017 m. birželio 29 d. draudiko ekspertas atliko sugadinto automobilio apžiūrą ir sudarytame apžiūros akte pažymėjo, kad dėl 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio metu automobiliui padarytų sugadinimų yra keičiamos šios transporto priemonės detalės: „galinis buferis, galinis dešinės pusės žibintas, galinis dešinės pusės buferio laikiklis“.

2017 m. liepos 3 d. draudikas gavo V. Mikšio IĮ sudarytą transporto priemonės „Audi A6“ remonto darbų sąmatą, kurioje nurodyta, kad automobilio remonto kaina su PVM – 384,89 Eur. Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių 42.2.3 papunkčiu, draudikui pateikė prašymą draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonės „Audi A6“ sugadinimų remonto išlaidas, pervesti tiesiogiai automobilio remontą atliekančiai V. Mikšio IĮ.

2017 m. liepos 4 d. draudikas remonto įmonę informavo, kad draudimo išmoka, atlyginanti transporto priemonės galinio buferio dažymo darbų išlaidas, nebus mokama, nes galinis buferis buvo sugadintas dar prieš sudarant sausumos transporto priemonių draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*). Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad remonto įmonės nustatyta automobilio sugadinimų remonto išlaidas atlyginanti 384,89 Eur draudimo išmoka bus sumažinta V. Mikšio IĮ sudarytoje automobilio remonto sąmatoje nurodyta galinio buferio dažymo darbų suma.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu sumažinti draudimo išmoką, atlyginančią V. Mikšio IĮ nustatytas 384,89 Eur transporto priemonės remonto išlaidas, todėl kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti tarp jo ir draudiko kilusį ginčą. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad nors draudikas teigė informavęs pareiškėją apie dar iki sudarant draudimo sutartį buvusius automobilio galinio buferio sugadinimus, tačiau tokia informacija pareiškėjui iš tikrųjų nebuvo suteikta. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui išmokėti papildomą draudimo išmoką, atlyginančią V. Mikšio IĮ sudarytoje automobilio remonto sąmatoje nurodytų keičiamo transporto priemonės galinio buferio dažymo darbų išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad Sausumos transporto priemonių

draudimo taisyklių Nr. 017 (toliau – Taisyklės), kurių pagrindu buvo sudaryta draudimo sutartis, 4.1 papunktyje nustatyta, kad draudžiamuoju įvykiu yra laikytinas bet koks draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu atsitikęs įvykis. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad jam nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos, atlyginančios iki draudimo sutarties sudarymo padarytų automobilio sugadinimų remonto išlaidas. Draudikas parėžė, kad, įvertinus prieš sudarant draudimo sutartį darytas transporto priemonės „Audi A6“ nuotraukas ir tas, kurios buvo padarytos po 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio, nustatyta, kad automobilio galinis buferis turėjo būti dažytas dar prieš šį eismo įvykį.

Draudikas nurodė, kad, pagal Taisyklių 5.4 papunktį, jis neturi mokėti jokių išmokų už transporto priemonės pakeitimus ar pagerinimus. Draudiko teigimu, tuo atveju, jei iš draudimo išmokos, atlyginančios 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio metu transporto priemonei padarytų sugadinimų remonto išlaidas, nebūtų išskaičiuotos iki eismo įvykio padarytų automobilio buferio sugadinimų remonto išlaidos, transporto priemonės „Audi A6“ būklė būtų nepagrįstai pagerinta. Draudikas taip pat nurodė, kad draudimo išmokos, atlyginančios transporto priemonės galinio buferio dažymo darbų išlaidas, išmokėjimas pažeistų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą.

Draudikas pabrėžė, kad 2017 m. birželio 28 d. įvykį pripažįsta draudžiamuoju ir sutinka, kad transporto priemonės „Audi A6“ galinis buferis buvo sugadintas šio įvykio metu, todėl jo remontas taip pat buvo būtinas. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad buvo priimtas sprendimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio metu transporto priemonei „Audi A6“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, tačiau draudimo išmoką sumažinti 145,89 Eur suma, kurią sudaro automobilio galinio buferio dažymo darbų ir dažų įsigijimo išlaidos. Draudiko teigimu, 145,89 Eur sumą sudaro transporto priemonės „Audi A6“ remonto išlaidos, jei ši transporto priemonė būtų remontuojama iki 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio.

Draudikas nurodė, kad, vadovaujantis šalyje įteisinto informacinio šaltinio „Audatex“ duomenimis, „gamintojas numato tik pilną vientisos detalės paruošimą dažymui bei visos detalės dažymą, tačiau nenumato dalinio / pusės ar dalies detalės dažymo, todėl kita kokybiško detalės remonto/dažymo technologija negalima.“

Remdamasis atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jo sprendimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią tik dalį pareiškėjo patirtų nuostolių, yra teisėtas ir pagrįstas. Draudikas pabrėžė, kad 2017 m. rugpjūčio 16 d. į V. Mikšio IĮ nurodytą sąskaitą banke buvo išmokėta 180,21 Eur draudimo išmoka, kuri buvo apskaičiuota iš remonto įmonės nustatytų 384,89 Eur automobilio remonto išlaidų išskaičiuojant 145,89 Eur galinio buferio dažymo darbų ir dažų įsigijimo išlaidas bei 60 Eur draudimo sutarties šalių nustatytą besąlyginę išskaitą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonei „Audi A6“ 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio metu padarytų sugadinimų remonto išlaidas, sumažinti automobilio galinio buferio dažymo darbų ir dažų įsigijimo išlaidų suma pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad, atsižvelgiant į transporto priemonių draudimo sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse, prie kurių priskiriamos minėtos sutartys, įgyvendinamą CK 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki

pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia ir tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015).

Kaip minėta, 2017 m. birželio 29 d. draudiko eksperto atliktos transporto priemonei „Audi A6“ 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio metu padarytų sugadinimų apžiūros metu sudarytame apžiūros akte buvo pažymėta, kad dėl eismo įvykio metu automobiliui padarytų sugadinimų pobūdžio automobilio galinis buferis turi būti pakeistas. 2017 m. liepos 3 d. V. Mikšio IĮ sudarytoje remonto sąmatoje taip pat buvo nurodytos transporto priemonės „Audi A6“ galinio buferio keitimo išlaidos (nurodyta įsigijamos detalės (galinio buferio) kaina, galinio buferio remonto (ardymo ir surinkimo) darbų kaina, keičiamos detalės dažymo kaina ir kt.).

Svarbu pažymėti, kad 2017 m. birželio 29 d. apžiūros akte nebuvo nurodyta jokių draudiko eksperto pastabų, kad transporto priemonės „Audi A6“ galinio buferio keitimą lėmė iki 2017 m. birželio 28 d. įvykio buvę sugadinimai. Šių aplinkybių draudikas taip pat nenurodė nei pareiškėjui pateiktuose paaiškinimuose apie išmokėtos draudimo išmokos dydį, nei Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime dėl ginčo aplinkybių. Draudikas tik nurodė, kad, siekiant pašalinti iki 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio buvusių automobilio galinio buferio sugadinimus, visas automobilio galinis buferis iki 2017 m. birželio 28 d. įvykio turėjo būti perdažytas, nes šalyje įteisinta informacinė sistema nenumato dalies nurodytos detalės dažymo technologijos.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad, siekiant tinkamai įgyvendinti CK 2.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą ir užtikrinti, kad draudimo išmoka atitiktų nukentėjusio trečiojo asmens patirtą žalą, kiekvienu konkrečiu atveju būtina individualiai vertinti, ar iki eismo įvykio buvę transporto priemonės defektai sąlygojo papildomas automobilio remonto išlaidas. Visiško nuostolių atlyginimo ir teisingo žalos nustatymo principai būtų paneigti tuo atveju, jeigu iki eismo įvykio defektų turėjusių automobilio dalių remonto išlaidos būtų atlyginamos tik iš dalies, nors remonto (šalinant eismo įvykio padarinius) išlaidos, net ir nesant tokių defektų, nesikeistų. Aiškiai, objektyviai ir motyvuotai nenustačius, kad visos automobilio remonto išlaidos viršija išlaidas, kurios būtų patiriamos, jeigu iki eismo įvykio automobilis nebūtų turėjęs defektų, nukentėjusiam trečiajam asmeniui mokama draudimo neturi būti mažinama.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis įpareigoja draudiką įrodyti aplinkybes, suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką. Nagrinėjamu atveju draudikas nenurodė jokių aplinkybių, suteikiančių pagrindą konstatuoti, kad iki 2017 m. birželio 28 d. įvykio buvę automobilio galinio buferio defektai turėjo įtakos šios detalės remonto, siekiant pašalinti 2017 m. birželio 28 d. įvykio metu padarytus transporto priemonės galinio buferio sugadinimus, technologijai, ir įrodymais nepagrindė, kad transporto priemonės „Audi A6“ galinio buferio keitimą lėmė iki 2017 m. birželio 28 d. įvykio buvę sugadinimai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas įrodymais nepagrindė savo sprendimo iš Mikšio IĮ sudarytoje remonto sąmatoje nurodytų automobilio remonto išlaidų išskaičiuoti 145,89 Eur automobilio galinio buferio dažymo darbų ir dažų įsigijimo išlaidas. Darytina išvada, kad 145,89 Eur automobilio galinio buferio dažymo darbų ir dažų įsigijimo išlaidos iš draudimo išmokos, atlyginančios 2017 m. birželio 28 d. įvykio metu padarytą žalą, neturi būti išskaičiuojamos.

Kita vertus, pabrėžtina ir tai, kad Kelių transporto priemonių vertinimo instrukcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu 2000 m. balandžio 17 d. Nr. 120 / 2000 m. balandžio 14 d. Nr. 101, (toliau – Instrukcija) 65 punkte nurodyta galimybė, atsižvelgiant į transporto priemonės dalies būklę prieš apgadinimą, gamybos technologijos ypatumus bei transporto priemonės klasę, keičiamų automobilio detalių vidutinę dalių nuvertinimo normą padidinti arba sumažinti iki 20 proc. Kai kuriais atvejais, kai dalies būklė prieš apgadinimą blogesnė ne dėl natūralaus nusidėvėjimo (nekokybiškai

suremontuota, apgadinta ir kt.) arba geresnė dėl atlikto remonto ar keitimo, jos nuvertinimo normatyvą nustato transporto priemonių vertintojas. Kadangi dėl 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio sugadintas automobilio „Audi A6“ galinis buferis buvo pakeistas, draudikas turi teisę, vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais, taikyti Instrukcijos 65 punkto sąlygas dėl prieš eismo įvykį apgadintų keičiamų dalių nuvertinimo.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko išmokėtos draudimo išmokos dydžio nustatymo pagrįstumo, pažymėtina, kad, atsižvelgiant į tai, jog draudikas objektyviais įrodymais nepagrindė, kodėl sumažino draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2017 m. birželio 28 d. eismo įvykio padarytų automobilio „Audi A6“ galinio buferio sugadinimų remonto išlaidas, draudikui kyla pareiga išmokėti papildomą draudimo išmoką, visiškai atlyginančią V. Mikšio IĮ nurodytas automobilio remonto išlaidas, keičiamo automobilio galinio buferio nuvertinimo normas pakoreguojant pagal Instrukcijos 65 punkto sąlygas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies patenkinti pareiškėjo A. L. reikalavimą ir rekomenduoti AAS „BTA Baltic Insurance Company“ išmokėti pareiškėjui papildomą draudimo išmoką, visiškai atlyginančią V. Mikšio IĮ nurodytas automobilio remonto išlaidas, keičiamo automobilio galinio buferio nuvertinimo normas pakoreguojant pagal Instrukcijos 65 punkto sąlygas.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas